11. številka. Ljubljana, v ponedeljek 14. januvarja 1901. XXXIV. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Ultramontansko stališče.

I.

Pastirska pisma ljubljanskega škofa so vsa polemična in nam razodevajo, s kako strastjo in brezobzirnostjo se je škof Anton Bonaventura posvetil politiki. V tej strasti pozablja škof popolnoma, da ni samo škof tistih sodeželanov, katere vodita dr. Šusteršič in Vencajz, ampak škof vseh katoličanov v tej škofiji, naj so klerikalci ali liberalci, in da bi morai vsled tega imeti gotove ozire na svoje dostojanstvo. Škof Anton Bonaventura pa nima prav nobenih ozirov na svoje dostojanstvo in se je z dušo in telesom posvetil politični agitaciji. V tem, ko je javnim uradnikom vseh vrst strogo zabranjeno porabljati svojo uradno oblast v nekompetentno vplivanje, porablja ljubljanski škof svojo uradno oblast prav očitno in sans gêne za politično agitacijo, skoro ravno tako, kakor nekateri vročekrvni kaplanči v deželi, in zlasti je tej agitaciji posvetil svoja pastirska pisma. Naravno je, da se škofov slabi izgled prav marljivo posnema. In tako je nastal v naši deželi čudni položaj, da država pač kaznuje tiste, ki žalijo cerkvene uredbe in čutila, ne kaznuje pa tistih, ki z zlorabo cerkvenih uredb v zgolj posvetne namene izzivajo taka žaljenja!

Tudi najnovejše pastirsko pismo ljubljanskega knezoškofa je zgolj politične vsebine ter nam razkriva politično strast našega škofa kakor tudi škofovo skrajno ultramontanstvo. Lahko rečemo, da še noben ljubljanski škof ni tako brezobzirno pokazal, kako hrepeni po absolutnem gospodstvu nad vsemi stanovi in tudi nad državo, kakor škof Anton Bonaventura.

Ko smo prečitali škofovo pastirsko pismo, prišle so nam nehote v misli razne izjave sv. očeta, ki so naperjene zoper politično strankarstvo duhovščine, in na misel mam je prišlo znamenito pastirsko pismo dalmatinskega nadškofa Careva, ki je pred nekaj leti obudilo toliko senzacijo in — priznanja.

Kolika razlika mej nazori škofa Jeglača in nadškofa Careva! V tem, ko trdi Jeglič, da so duhovniki ravno zavoljo tega postavljeni, da oznanjajo, katera politika je „prava“, katera ne, da pravo podpirajo in jo priporočajo, drugo pa, zlasti pri volitvah pobijajo, je pa nadškof Carev v svojem pastirskem listu pisal:

„Kar je nekaj časa, opaža se pri duhovščini tudi te škofije, in posebno pri mladih duhovnikih, neko nedovoljeno vplivanje na stranke, katere žalibog ločijo deželo, ter da se tudi aktivno udeležujejo agitacije pri političnih volitvah v veliko škodo duhovniškemu poklicu in v nič manjše pohujšanje ljudstva. Taka dejstva morajo globoko žaliti naše srce, ki smo poklicani od Boga, da vladamo to škofijo, pa vidimo, kako brezpotrebno trati duhovščina dober del močij, odločnosti in delavnosti, ki bi se morale vse obrniti v čast božjo in zveličanje duš, zadnji in jedini namen našega poklica. Da imajo duhovniki svoje zmerno politično prepričanje, da izvršujejo svojo volilno pravico, kakor drugi, tega se jim ne prepoveduje, ker so tudi oni državljani pred zakonom; ali da se živahno udeležujejo bojev različnih strank, to je za nje absolutno nečastno in jim je prepovedano po vsakem cerkvenem in svetem zakonu, ker to ni njihov poklic.

Poklic duhovnika pa je poklic miru in složnosti; duhovniki imajo objemati v svoji nebeški ljubezni, katera je mora navduševati, vse narode in stranke: oni morajo imeti potrpljenje z onimi, ki se ž njimi ne strinjajo, in biti narodom učitelji in voditelji mejsebojne ljubezni in potrpljenja. Okrožnica, katero so pred leti razposlali francoski škofje svojim dušnim pastirjem, se je glasila: „Bodite pred vsem možje ljubezni, ne mešajte se v nobeno stvar, kir azburjaali ustvarjarazpore; ne dajte se nikomur rabiti kot orodje, ne pozabite, da jutri bodete pastirji premaganih in premagavalcev, ne držite se nobene stranke, ampak svoje vesti“.

Kdo je torej prav učil? Dalmatinski nadškof Carev ali ljubljanski škof Jeglič? Vsak razumen človek, katerega politična strast še ni popolnoma zaslepila, mora priznati, da je nadškof Carev govoril resnico, da je samo njegovo stališče pravo, ne pa Jegličevo. Kar trdi in uči škof Jeglič o politiškem poklicu duhovnikov, se ne vjema ne z interesi verstva, ne z interesi katoliške cerkve in je v direktnem nasprotju z raznimi izjavami papeža samega. —

50letnica trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko slavila je predvčerajšnjim petdesetletnico svojega obstoja. Ta dan je minulo namreč petdeset let, kar je imela ta zbornica svojo prvo sejo.

Povodom te velepomenljive obletnice imela je trgovsko in obrtniška zbornica v soboto popoludne v mestni dvorani slavnostno sejo, katere so se razen članov zbornice udeležili tudi deželni predsednik baron Hein, deželni glavar pl. Detela, župan Hribar, deželnega sodišča predsednik Levičnik, dvorna svetnika Lubec in dr. pl. Rüling, poštni ravnatelj Šorli, deželni odbornik in zbornični poslanec dr. Ivan Tavčar, zastopniki trgovstva predsednik trgovskega in obrtnega društva g. Trdina in gg. Elbert, Krisper, Tönnies in Treun. Sesterska zbornica v Zagrebu je kot svoja zastopnika poslala zbornličnega svetnika Antona Gnezdo in zbornličnega pristava in urednika „Hrvatskega trgovca“, Peroslava Čikaro-Paskievića, ki je celó svojo na 12. t. m. določeno poroko preložil, da je zamogel prisostvovati pri tako redki slavnosti bratov Slovencev.

Predsednik zbornice, g. Josip Kušar, pozdravil je prisrčno navzoče goste in zbornične člane ter v daljšem ogovoru podal jasno sliko zborničnega delovanja. Petdeset let je dolga in dogodkov polna doba. Tudi posameznik praznuje zaključek svojega petdesetega leta slovesnejše; tembolj pa se spodobi, da svojo petdesetletnico slavnostno obhaja tako važna naprava, kakor je trgovska in obrtniška zbornica. Velikanski je razvoj, ki ga je v teh petdesetih letih doseglo gospodarsko življenje naše države. Trgovina, obrt in promet so se razširili nenadejano in dosegli nepričakovanih uspehov. Če pa je danes našo državo šteti morebiti že med industrijske, niso najmanje k temu pripomogle trgovske in obrtniške zbornice. Tudi naša zbornica, dasi jedna manjših, je po svoji moči prispela k temu razvoju in v svesti si je, da se je pošteno trudila, da postane tudi njen okraj, dežela kranjska, deležen skupnega napredka. Marsikaj je dosegla za kranjsko trgovino in obrt v teh petdesetih letih, prepogosto pa se je morala zadovoljiti s tolažilnimi zagotovili, in račun o pridobitvah in izgubah ni tak, da bi lahko rekli: posebno veseli smo ga. Izredno je napredovala železna industrija, o kateri se lahko reče, da danes producira v jednem mesecu več, kakor prej v jednem letu. Zelo se je razvila papirna industrija; lep napredek kaže tovarniško izdelovanje slamnikov, bombažna industrija in pivovarstvo. Povzdignila se je tudi barvna industrija. Na nepričakovano višino se je povspel stavbeni obrt, ž njim vred tudi opekarska in cementna industrija. Razvoj vidimo dalje pri črevljarski iudustriji, ki dela že za izvoz. Čipkarstvo se je razširilo že čez svoj prvotni idrijski okoliš; uspešno deluje pohištveno mizarstvo; najlepše nade nam vzbuja košarstvo na Posavju, ki kaže, da se bo kmalu oprostilo ozkih mej domače obrti in se po-

LISTEK.

„Iz knjige življenja“.

Spisal Josip Kostanjevec.

(I. zvezek. Založil pisatelj. Tiskal R. Šeber v Postojni 1900.)

I.

Kostanjevec? — Kdor čita le ocene in literarne ter neliterarne napade po naših dnevnikih in „revijah“, bo zmajal z glavo ter vprašal sumljivo: Kostanjevec? Ne poznam ga. Doslej se ga menda še ni nikjer hvalilo, a — kar je še slabše — tudi napadalo ne. H kateri struji pa pripada? Ali je med najstarejšimi, — ali med starimi? Ali morda med mladimi ali celo med najmlajšimi? Hm, vrag vedi, dandanes jih pisari že toliko, a pisateljuje tako malo! Morda je tudi tale Kostanjevec med onimi, ki se pote in trudijo ter se želi vriniti v trop slovenskih pismoukov brez poklica! Toda knjiga, katero je natisnil postojnski Šeber, je elegantna, veleokusna, modernoopremljena. Neka solidnost, resnoba in možatost diha iz teh strani. Tega ni tajiti. In ti naslovi: Roža — List za listom — Brez službe — Škof — Zakaj nisi bil mož! — Najsrečnejši poštar — Ženitna ponudba — ti naslovi se čitajo tako skromno, tako domače in — nekričavo! Zdi se vendar, da ta Kostanjevec s svojim lepim slovenskim imenom ni med šarlatanskimi prekucuhi . . . toda, vraga, ali pa ni morda kak zavraten filister, ki odlaga svoje beletristične odpadke po koledarjih in večernicah? —

Da, v istini, dandanes je treba, da je tudi slovenski čitatelj previden, kajti lep papir, moderne črke, okusna vez in secesionistovska risarija na naslovni strani nikakor niso več jamstvo, da je knjiga tudi res kaj vredna ter da njen pisar ni šušmar ali literaren gigerl, kakoršnih imamo Slovenci zadnje čase že cel izbor. . . .

Doletela me je torej dolžnost, da izdam Josipu Kostanjevcu predvsem potni list, s katerim more njegova „Knjiga življenja“ v slovenski svet. Morda je potem rojaki ne bodo odganjali od praga kot otroka neznanega očeta, kot hčerko sumljivega rodu.

Torej najprej nekoliko literarne biografije o očetu, potem pa nekaj opazk o njegovi „hčerki“.

Josip Kostanjevec je član tistega stanu, ki nam je dal največ in najboljših delavcev na kulturnem polju, član tistega stanu, iz katerega je izšlo največ prvoboriteljev za slovensko prosveto, — Kostanjevec je ljudski učitelj.

Pisateljevati je začel jako zgodaj in sicer je bil — kakor navadno vsi naši prozaisti — najprej pesnik. V „Ljubljanskem Zvonu“ je l. 1883, ko je bil šele v 3. letu učiteljišča v Kopru, priobčil pod pseudonimom H. Vipavski svojo prvo pesem. Od tedaj je pošiljal svoje pesmi še semtertja v „Lj. Zvon“ in v „Kres“. A kmalu je spoznal, da mu na poetski njivi ne ozeleni lovor. Njegove pesmi so bile nepristno sentimentalne, — saj je bila sentimentalnost takrat v modi. Njegova resna in zdrava narava pa je protivna sentimentalnosti, zato se je je branil kolikor je mogel v svoji mehki duši. L. 1887 pa je priobčil v „Ljubljanskem Zvonu“ svojo prvo povest „Na Silvestrov večer“, ki pa je bila še prepolna tistega pretiranega idealizma, kateri je imel takrat še toliko prijateljev.

Ali življenje, v katero je gledal vedno globlje in jasnejše, mu je kmalu zamorilo vse tiste mladeniške ideale in začel ga je opazovati hladno, mirno, a s čutečo dušo in z rahlim srcem. Iskal si je najrajši realističnega berila, Rusov, Francozov in Nemcev, ter se končno udal z vsem prepričanjem realistični literarni smeri. Seveda ni bila izražena ta realistika pri Kostanjevcu takoj spočetka v pravi meri. Kakor marsikomu naših beletristov je zašlo tudi njemu v pero še marsikaj naturaličnega, a tudi — in tega je bilo več — še marsikaj preidealističnega. Harmonije še ni bilo v njem, nego je kolebal na dve, docela nasprotujoči si strani.

Ko pa je nastopil okoli l. 1896 tudi v slovenski literaturi čisti realizem zmagovito ter potegnil v svojo strujo vse najboljše pripovedne talente, tedaj je bil tudi Josip Kostanjevec med prvimi borilci za takozvano „novo strujo“. Realizem je obdaril človeštvo z najboljšimi literarnimi deli in prvi svetovni veleumi na polju dramatike in novelistike so bili in so realisti. Tega mnenja je bil Kostanjevec in na tem temelju uravnal svoje pisateljevanje.

Kostanjevec je objavil takrat v „Lj. Zvonu“ celo vrsto novel, ki so zbrane deloma v tem I. zvezku „Knjige življenja“. Novele Kostanjevca so vzbujala v literarnih krogih in med čitatelji največjo pozornost, saj so bile pisane plastično in vendar elegantno, poetično, a vendar po živem, resničnem življenju iz našega malomestja. A Kostanjevec, takrat učitelj na Premu, se je še skrival za ponižni pseudonim „Premec“. — Šele l. 1899., ko je prinesel „Lj. Zvon“ njegov veliki roman „Gojko Knafeljc“, je stopil pred javnost brez krinke in s polnim podpisom.

Kostanjevec pa je spisal med tem še marsikako povest za „Družbo sv. Mohorja“, za „Slovensko Matico“ in je prispeval tudi z lepo novelo za Strossmayerjev album. Sedaj pa piše nov roman „Noč“.

In za čem stremi Kostanjevec v vseh svojih dosedanjih spisih? Ako bi ga vprašali tako, odgovoril bi nam gotovo: Želim, da postanejo Slovenci narod naprednih, trdnih, značajnih mož.

Ali so spisi takega pisatelji vredni priporočila? Ali pa jim ga je sploh treba?

vspelo na višje stališče in dalo novih dohodkov ondotnemu prebivalstvu. Nasprotno pa gine bolj in bolj mala železna obrt v Kropi, Kamnigorici in Železnikih, ravno tako izginja izdelovanje kos in srpov v Tržiču in sitarstvo v Stražišču in Bitnem. Isto velja za lesno domačo obrt. V trgovini kažejo lep napredek le tekstilna trgovina, trgovina s steklenino in pa z galanterijskim blagom. Za napredek moremo smatrati tudi to, da se je naša trgovina že precej emancipirala tujcev in prešla v domače roke. Kot nazadek pa je smatrati to, da je nekdaj cvetoča tranzitna trgovina izginila in se je trgovina omejila skoro čisto na deželo kranjsko. Glavni vzrok temu velikemu nazadku je iskati v nesrečnih tarifnih razmerah. Upati pa je, da se s tržaškimi razmerami izboljšajo tudi naše razmere. Predsednik spominjal se je nadalje onih mož, ki so si pridobili posebnih zaslug za zbornico — zborničnih predsednikov Lamberta Luckmanna, Valentina C. Supana, Aleksandra Dreota, Vaso Petričiča, dr. Josipa Poklukarja in Ivana Perdana ter zborničnih tajnikov dra. V. F. Kluna, dra. A. Uraniča, dr. Lovra Tomana in cesarskega svetnika Ivana Murnika, ki posluje v zbornici že celih 33 let, in si je v tem času pridobil nevenljivih zaslug. Govornik spominjal se je končno tudi presvitlega cesarja, ki je tudi trgovskemu in obrtnemu stanu posvetil svojo očetovsko skrb, ter mu zaklical trikrat „Slava". Temu klicu so se navzoči trikrat odzvali. Njega Veličanstvu odposlala se je udanostna brzojavka.

Deželni predsednik je izjavil, da se je z veseljem odzval prijaznemu vabilu in se udeležil današnje slavnosti in to tem rajše, ker med politično oblastjo in trgovsko in obrtniško zbornico obstoje mnogoštevilne dotike, vsled česar ima vlada posebnega stalnega zastopnika v tej korporaciji. Vlada udeleži se torej petdesetletnice zborničnega obstoja z velikim zanimanjem in prisrčnimi voščili. V kako velikanski meri je zbornica svojo nalogo izvrševala v zadnjih petdesetih letih, razvidi se lahko, ako si predočimo velikanski napredek v tem polstoletju in popolen prevrat na polju industrije in obrtnije, ako si predočimo, da se je iz neznatne trgovine naše dežele razvil svetovni promet, katerega naši predniki pač niti slutiti niso mogli. Velika industrija razvila se je nepričakovano, a mala obrt je, žal, izgubila trdna tla. Zbornico čaka težka naloga, rešiti važno vprašanje, kako pomagati mali obrti, a pečati se jej bode tudi z varstvom delavskega stanu. Še mnogo drugih važnih vprašanj čaka nujne rešitve. Da bi jih zbornica srečno rešila v korist domovine, to je srčna želja govornika.

Deželni glavar pl. Detela čestital je zbornici v imenu deželnega zbora k petdesetletnici z željo, naj bi tudi nadalje prospevala v blagor kupčije in obrtnije. Sicer je Kranjska v prvi vrsti poljedelska dežela, a trgovina in obrt podpirata razvoj gospodarstva dežele; izraža torej željo, naj bi se trgovina in obrt tudi v prihodnje krepko razvijala. (Konec prih.)

V Ljubljani, 14 januvarja.

„Sedem mesecev po obstrukcijski godbi."

Pod tem naslovom je prineslo glasilo poslanca dra. Pacaka, kutnohorski „Podvysocke Listy", sumarično oceno dosedanjih volilnih uspehov Čehov. V tem članku čitamo: Vsi misleči ljudje so prepričani, da volilni uspehi ugleda češkega naroda niso povzdignili. Našo stranko so zadele izgube. Ne tajimo in ne prikrivamo jih z vsakdanjimi frazami. A te izgube morajo stranko priganjati na odločnejše delo ter bodo provzročile tisto preosnovo, katere si želimo neprestano. Izgub torej nikakor ne obžalujemo, saj se dajo popraviti. Daj Bog, da bi bilo možno popraviti one teške udarce, ki so se prizadeli Čehom sedem mesecev po slavni češki obstrukciji v državnem zboru z rezultatom ravnokar dovršenih volitev!

Srbski prestolni nagovor.

Srbski kralj Aleksander je otvoril skupščino z nagovorom, v katerem se je spominjal na prvem mestu svoje poroke. „Blagoslov božji mojemu zakonu ni izostal, kajti kraljica Draga je v blagoslovljenem stanju." Na to je izrekel najgorkejšo zahvalo carju Rusije, ker je bil pri poroki priča. Z obnovitvijo duševnega sorodstva je ruski car izkazal ne le svojo osebno simpatijo za kraljevsko hišo, nego prinesel tudi dokaz, da ostane krvno sorodstvo med ruskim in srbskim narodom. Prestolni nagovor naglaša trajno prijateljsko razmerje do vseh držav ter pravi, da bo kralj skrbel, da se to prijateljstvo v bodoče še bolj utrdi, zlasti pa z Avstro-Ogrsko in s Turčijo, s katerima je Srbija zvezana kulturno, trgovsko in obrtno. Prejšnja vlada nikakor ni zaslužila kraljevega zaupanja, ker je z ozkosrčnostjo in nestrpnostjo strasti med strankami še povečala, ter končno na nelojalen način skušala kralja ogoljufati in izročiti kraljestvo anarhiji. Kralj izreka nado, da bo sedanja vlada, ki uživa njegovo popolno zaupanje, — zlasti ker je kralj Milan za vselej zapustil Srbijo — ustvarila boljšo bodočnost. Ta prestolni govor se odlikuje z nenavadno odkritosrčnostjo. Kralj obsoja najostrejše politiko Gjorgjevića, bivšega ministrskega predsednika, ki je v zvezi z razkraljem Milanom preganjal in uničil radikalno stranko in njene politične klube. Aleksander obsoja Gjorgjevića pred isto skupščino, ki je bila glava opora bivšega kabineta. Pred to isto skupščino trdi kralj javno, da je bil Gjorgjevićev kabinet nelojalen in goljufiv! Hude besede! Največje začudenje pa morajo vzbujati kraljeve besede, s katerimi izraža svoje veselje, da je kralj Milan za vselej ostavil Srbijo in svoje prepričanje, da bo imela poslej Srbija boljšo bodočnost. Aleksander je govoril razločno in prav v tistem duhu, v katerem so pisali pod Gjorgjevićevim vladanjem oni nesrbski listi, ki so se v Belemgradu zasegali in uničevali.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Londona poročajo v „Neue Freie Presse": Vojni položaj v Južni Afriki se zasleduje tu z naraščajočo napetostjo in z veliko nevoljo. Dasi dokazujejo mnoga poročila, da je Kitchener delaven, odločen organizator, kar se splošno priznava, je treba priznati, da se vrši sedanji boj, v katerem so Buri napadalci in Angleži branitelji, za 2000 m dolge zvezne črte. Sklep Kitchenerja, da zapusti izven okrožja te črte ležeča mesta, in da porabi tem načinom oproščene čete za to svrho, da prepreči Burom napade na angleška skladišča in transporte, ta sklep se v londonskih krogih priznava kot pravi in kot potrebno posledico zadrževanja novih čet. Listi pa — kakor „Daily Mail" — ki že več tednov zahtevajo, naj se pošljejo v Južno Afriko nove čete, smatrajo to odredbo kot dokaz slabosti, ki bo moralično slabo vplival. Na severu Kaplandije se za sedaj Buri skrbno izogibajo bojem z angleškimi četami. Nočni napad Burov na progo iz Pretorije do luke Delagoa in hkratu na celo vrsto angleških posadk se smatra v vojaških krogih kot najboljši naskok Burov v vsej vojni. Najnovejše vesti z bojišča so te-le: Iz Maseruja poročajo, da so se Dewetove čete razkropile. Bržčas upajo posamezno doseči večje uspehe in se kmalu, kadar bo treba, zopet združiti. Iz Murrayburga brzojavljajo: Polkovnik Greenfell je zadel na Bure, ki so zasedli blizu Springfontein-Farme neki hrib. Primarširal je sem po drugi poti, dospel zvečer in bil pri holandskih domačinih neprijazno sprejet. Kmalu na to so se ustaši pridružili Burom. Iz Monakovega poročajo: Nemška burska centrala je dobila včeraj brzojavko iz Kapstadta: „Pomoč je nujno potrebna!" Zato je obnovila poziv za nabiranje podpor, ki se pošljejo ujetim Burom, njih ženam in otrokom. Zadnja poročila z Magaliesberga javljajo, da so se Buri prijeli z generalom Pagetom. Posameznosti niso znane. Iz Bruslja poročajo, da splošna ustaja Holandcev ni možna, ker manjka orožja. Tako sodijo baje v Krügerjevem spremstvu. Vendar pa mislijo, da se pridruži Burom vsaj 10.000 Holandcev.

Dopisi.

Iz Dolenjega Logatca, 11. januvarja. Resnicoljubni „Slovenec" je priobčil v svojej 7. štev. t. l. kar dva dopisa iz Logatca. Očetu obeh člankov se kar na prvi pogled vidi, da jih je rodil z ono težavo, katera je običajna pri „dvojčkih". Pisec se sploh hoče prikriti, pa se mu je kaj slabo sponesło, kajti njegova „zvita" pisava je celo stavca spravila v zadrego, da ni znal brati imena de Gleria, temveč napravil je prav burako ime „Deylara", in drugič povemo g. piscu na ušesa — ne v brk, ker — no, ker jih nima — da nima v svojem „dobrem krščanskem ljudstvu" moža, ki bi znal pravilno zapisati stavok, kaj li rabiti celo latinske (!) izraze. Dopisov bi se sploh ne dotikal, posebno prvega ne, ker smo dobili mi liberalci pri mlekarni na zadnjem izrednem občnem zboru od vseh zadružnikov, tedaj tudi od onih stebrov „kikerikalcev", ki so dali svoje glasove „Slovenčevemu" dopisniku, tako zadoščenje, da drugačnega ne potrebujemo; seveda druzega pa ne morem prezreti, kajti njegov namen je tako jasen, kakor najjasnejše poletno jutro. G. pisca pečejo še vedno volitve, najbrže pa nasledice. Najprve se zaletuje v mojega tovariša Bina, potem v mojo malenkost, samo ne vem, čemu me ni polnoimno imenoval, in slednjič v g. Kastelica; druzih agitatorjev se je namenoma izognil, ker „sredstvo posvečuje namene". Mi trije smo toraj zreli, da nas pošljejo ali med Bure ali pa med Kitajce. V mojo malenkost se častitljivi g. dopisun zaletuje s takimle krepelcem: „Istotako svetujemo g. učitelju Š., da jezik previdneje drži za zobmi. Pri zadnji seji mlekarske zadruge ga je celo g. Majdič moral svariti, ko je zmirjal kmete, ki niso volili z liberalci". Kolikor besedij, toliko lažij! G. dopisnik je pač slišal zvoniti, da je moja malenkost posegla pri onem velepomembnem občnem zboru mlekarske zadruge tudi na politično polje, ker to je bilo pravi vzrok tega zborovanja, ter dokazala kmetom vse „one bajke in pravljice", ki so se širile ob času volitve po logaških občinah o učiteljih sploh in o narodno-napredni stranki, kot navadne „farbarije", kar so vsi navzoči potrdili. Obžalujem pa prav iz srca, da gosp. dopisnika ni bilo poleg, imel bi bil vsaj priliko, se ž njim poskusiti pred občinstvom, toda g. dopisniku je bila kaša prevroča. Po sklepu zborovanja bilo je občno mnenje, da sem jim „dobro" povedal, in menite g. dopisnik, da bi ljudje tako molčali, kakor so, ako bi jih zmirjal, kakor se Vi lažete. Toliko takta in razuma imam pač še v svojej „možgarni", da znam, da je priprost mož istega spoštovanja vreden, kakor ste Vi g. dopisnik. G. Majdič se je res oglasil po moji „pridigi" ali ne radi tega, da bi me svaril, temveč konštatoval je le to, da nismo mi, ki „imamo za svoje majhno ali skoraj nikako delo dobre nagrade" pri mlekarni, storili vsega tega, kar je ravnokar naštela moja malenkost, temveč oni možje, ki vodijo sploh občino. In če vprašate g. dopisnik g. Majdiča, če pa njemu ne verujete, pobarajte še Vaše trabante, upam, da Vam isto pripoznajo. G. dopisnik, ako Vas bo volja, prihitite na prihodnji občni zbor mlekarne, tam se Vam ravno tako očitno zoperstavim, kakor tu. Ergo, ako ste kaj možakarja, s polnim imenom na dan, kakor je šla moja malenkost, drugače Vas smatram za narodnega — otročaja.

I. Šega,
pravi liberalec.

Iz Selc, 10. januvarja. (Občni sbor kmetijske družbe v Selcih) se je vršil ob obilni udeležbi dne 27. decembra 1900 v šolskih prostorih.

Po prečitanji računov se je razvidelo, da je imela podružnica denarnega prometa 4005·39 K, kar je v tako kratkem času (podružnica je bila osnovana v marcu 1900) izredno veliko.

Iz poročila g. tajnika smo povzeli, da je bila podružnica vsestransko delavna.

Na to stavili so se nekateri nujni predlogi za živinozdravnika in za sodarja. Potem je bil razgovor o drevesnici in drevescih. Pri tem zanimivem razgovoru se je pokazal kot izkušen sadjerejec g. Janez Pogačnik iz Knapovš pri Bukovšci, ki je s poljudno besedo marsikaj važnega in potrebnega za sadjerejce povedal.

Lahko rečemo, da, če se bode podružnica tako vrlo sponašala, smemo upati, da bodo imeli kmetovalci selške doline kaj resničnih koristij. Gospodu načelniku Hajnriharju in gospodu tajniku Tavčarju pa posebna zahvala za njiju požrtvovalno delo za kmetijsko podružnico. Le krepko naprej!

Volilcem mest in trgov!

Volitev v mestni skupini celjski je končana. — Če tudi tákrat še nismo mogli dobiti večine glasov, ker so nasprotniki delali z nečuvenim terorizmom, posebno v Celji, postavili zares zadnjega svojega volilca, imeli med svojimi volilci celo vrsto prisleparjenih volilcev, kateri ne plačujejo dovolj davka, — a so se pri reklamaciji tokrat še prezrli, in ker se nam je uradno še v zadnjem času prečrtalo, posebno v Celji, lepo število naših volilcev, — dosegla je vendar narodna stranka sijajni uspeh. —

Slovenski narodni glasovi poskočili so od 508 v letu 1897. na 642, toraj za celih 134 glasov, pri nasprotnikih od 644 leta 1897. na 725 glasov; toraj samo za 81 glasov, tako da so se vzdržali le z neznatno večino 83 glasov.

Za ta sijajni uspeh moramo izrekati iskreno narodno zahvalo pred vsem našim dičnim trgom savinjskim Gornji grad, Ljubno, Mozirje, Vransko, Žalec, ki so volili popolnoma soglasno narodnega kandidata. — Ti trgi so zares ponos slovenskega naroda! Istotako iskrena hvala gre tudi trgu Šoštanj, kjer so narodni glasovi tako silno napredovali; narodno zahvalo zaslužijo pa tudi vrli narodni volilci v Sevnici, Šmarji, Brežicah, Kozjem, Vojniku, Konjicah, Laškem trgu, Rogatcu, narodni pojedinec v Vitanju, posebno pa še volilci v Celju, ki so bili izpostavljeni naravnost brutalnemu terorizmu nasprotnikov, pa so vendar stali neomajeno kakor skala za narodnega kandidata! —

Hvala slovenskega naroda vsem! Junaško naprej in prihodnjič mora biti uspeh narodne stvari popoln! —

V Celju, dne 12. januvarja 1901.

Narodni volilni odbor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. januvarja.

— **Votlo donenje.** Dr. Šusteršič je bil na Dunaju! Dr. Šusteršič se je poklonil poljedelskemu ministrstvu, prijel je za kljuko pri vratih finančnega ministra! V veži finančnega ministra pa si je obrisal škornje na slami pred stopnjicami! O vsem tem je dr. Šusteršič samoročno spisal bobnečo brzojavko, kojo je prijavil sobotni „Slovenec", tako, da danes že ves svet vé, da je politični naš Barnum svoj hrbet lomil pred dunajskimi ministri in njihovimi portirji. Čujte pa sedaj še tudi o uspehih, katere je dosegel „dični" naš Šusteršič! Glede rudarskih delavcev idrijskih brzojavlja: Upanje je, da se doseže čez nekaj časa izboljšanje, morebiti od 1. januvarja l. 1902. dalje. Dosegel je dr. Šusteršič delavcem v Idriji vsaj upanje — ki se lahko povsod dobi, in sicer brezplačno! — in če ne bodo „gotovo" kaj dosegli, dosežejo ti ubogi trpini poljedelskega ministrstva pa vsaj „morebiti" kaj izboljšanja. Tale „morebiti" in tole „upanje" sta pa že staro orodje, s kojim že od nekdaj mečejo nepriljubljene prosilce iz ministrstev v obče, in iz poljedelskega ministrstva posebej. In če je za Šusteršičem pri poljedelskem ministrstvu zglasila se socialnih demokratov deputacija, je brezdvojbeno ravno tisto dosegla, kar je dosegel zastopnik pete kurije kranjske. „Upanje" in „morebiti" je minister brez vsake nevarnosti lahko zatlačil gospodom za rudeče kravate, kakor ju je poprej zatlačil Šusteršiču za kravato, katero, kakor znano, nosi v papeževih barvah! Vse to, kakor vidite, je samo gola in naga reklama, toliko ostudnejša, ker jo je očividno priobčil dr. Šusteršič sam: mož je bil, in hoče ostati rena svojega delovanja! Na svojo stran hoče vleči, kakor rovtarski voliček, in tako se bo pripetilo, da se mu bo voziček z globim klasjem njegove politike dostikrat zvrnil čez breg v grapo. In ničesar ne bo pomagalo, če „Slovenec", ta klovn pred komedijo, še tako krvavo upije: Šusteršič je bil pri tem ministru, Šusteršič je bil pri onem ministru! Časi, ko je Šusteršičeva glavica sama delala slovensko politiko na Dunaju, so minuli! S samimi intrigami se ne da ničesar doseči, in če bo Šusteršič — kakor rovtarski voliček neprestano v breg silil, se mu bode dostikrat pripetilo, da ga njegovi lastni volilci spoznajo za to, kar je: za političnega intriganta brez vsake druge vrednosti. Le poslušajmo, kar nam v soboto še dalje brzojavi: Danes je dr. Šusteršič tudi interveniral za ustanovitev gimnazije v Idriji. To zadevna akcija je vpeljana. No, sedaj pa pri nas že vsak človek ve, da je vpeljana prav resna akcija, da se ustanovi v Idriji komunalna realka, koja bi bila za omenjeno mesto veliko več

jega pomena, nego gimnazija! In vse je kazalo, da se želja Idrijčanov po ti realki prav kmalo uresniči. Ali naš Šusteršič mora igrati v politiki rovtarskega volička, zategadelj hoče imeti gimnazijo, in v ministrstvo sili ž njo, dasi ga živ krst iz Idrije v to ni pooblastil. Zavozi jo prej kot ne v grapo, in pokopal bo prej kot ne z gimnazijo tudi realko! Potem pa bo zopet oblizal pete vsem ministrskim portirjem, in „Slovencu" bo bobneče brzojavil: vse sem dosegel, ker sem dosegel „upanje" in pa „morebiti". Živela reklama! Živela ponižnost dr. Šusteršičeva!

— **Župnik Podboj v Planini** je bil pred kratkim izvoljen častnim občanom občine Rakek. Izvoljen je bil z majhno večino glasov in sicer samo zategadelj, da bi klerikalci imeli pri občinskih volitvah v Rakeku jeden glas več. Klerikalce je bilo brez težav pridobiti za to, da se župniku Podboju podeli častno občanstvo. Ali težko je bilo za utemeljevanje. Ubogi klerikalci so mislili in mislili, kako bi utemeljevali izvolitev župnika Podboja za častnega občana, ali kraj vsega napora jim ni bilo mogoče, zaslediti le najmanjšo zaslugo planinskega župnika, s katero bi svoj sklep opravičili. Toda pravi klerikalec si zna pomagati iz vsake stiske in tudi rakovški so si pomagali. Rakek spada pod cerkniško župnijo, a ker ni šlo drugače, je občina Rakek cerkniške fare podelila župniku Podboju častno občanstvo za to, ker je planinski kaplan proti dobremu plačilu hodil nekaj časa na Unec, torej v drugo faro, opravljat duhovniško opravila. Pa reci kdo, da klerikalci niso prebrisane glave!

— **Gregorčič in Pajer.** „Soča" prijavlja velezanimive podatke o zmagi gosp. dr. Gregorčiča v goriški peti kuriji. Napredna slovenska stranka je računala samo na slovenske glasove. Gregorčič je vedel, da je večina slovenskih glasov zagotovljena dr. Tumi, in iskal je pomoči drugod. Najprej je pridobil bivšega furlanskega poslanca Zanettija, da mu zagotovi furlanske glasove. S pomočjo kardinala Missie je to lahko dosegel. Ali treba je bilo pridobiti tudi laške liberalce, kajti Gregorčič je vedel, da pride vzlic klerikalnim glasovom furlanskim do ožje volitve, in da bi bil on izgubljen, če bi se laški liberalci volitve udeležili. Stopil je torej k dež. glavarju dr. Pajerju, ki je v laški stranki diktator in ga pridobil zato, da se laški liberalci volitve ne vdeleže. Liberalni Lahi so bili ogorčeni, da so furlanski klerikalci pri prvi volitvi glasovali za dr. Gregorčiča, hoteli so se vdeležiti ožje volitve za dr. Tumo, a dr. Pajer jih je ugnal v kozji rog z grožnjo: „Ako greste, pa se vsemu odpovem." Tako se je zgodilo, da se liberalni Lahi ožje volitve niso vdeležili in da je dr. Gregorčič s pomočjo klerikalnih Furlanov zmagal.

— **Prestop v pravoslavje.** Iz Velikih Žabelj na Goriškem se poroča, da je ondotni gospodarski odbor začel zapisovati tiste, ki so voljni prestopiti v pravoslavje. Na praznik sv. Štefana se je v gostilni g. Ivana Makovca vpisalo nad 60 družin, ki hočejo z ozirom na ondotne cerkvene razmere in na počenjanje duhovščine sploh izstopiti iz katoliške cerkve in prestopiti v pravoslavno cerkev. Dotični zapisnik je bil poslan nadškofijskemu ordinarijatu v Gorici. Ljudstvo je bilo že dlje časa pripravljeno na ta korak, to svedoči pismo umrlega ondotnega katoliškega duhovnika, v katerem pismu pravi ta duhovnik, da Vel. Žabeljci prej ali slej prestopijo k pravoslavju.

— **Gleispachovi avskultanti.** Iz Celja se nam piše: Danes dne 12. t. m. zapustil je že Celje eden nemških avskultantov, katere je previdnost ekcelence grofa Gleispaha ob „pravem" času poslala v Celje se učit slovenščine. Fantek je v petek dne 11. t. m. pri volitvi še storil svojo „dolžnost" in sedaj gre.

— **Iz Gornjega grada** se nam piše: Pri volitvi v mestni skupini celjski dobil je dr. Dečko od 65 glasov vseh 63 oddanih. Dva volilca nista glasovala (oskrbnik škofovske grajščine in pa zakupnik užitninskega davka), ki bi pa sicer bila glasovala za Pommerja. Vkljub temu, da se nikakor ne vjemamo z postopanjem celjskih prvakov v slučaju Hribar-Žičkar, smo se uklonili narodni disciplini in soglasno volili.

— **„Pravnikov" občni zbor** sklicuje odbor na soboto 26. januvarja zvečer ob 8. uri v „Narodni dom" v Ljubljani. Vspored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnika o društvenem delovanju. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Volitev predsednika, odbornikov in revizorjev. 6. Posamezni nasveti.

— **Za slovensko trgovsko akademijo.** Na prijateljskem sestanku zbrani gg. Anton Gnezda, predsednik trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu, Peroslav Paskievič Čikara, zborični pristav in urednik „Hrvatskog Trgovca", Josip Kušar, predsednik ljubljanske trgovske in obrtniške zbornice, Filip Zupančič, zborični svetnik, in neimenovani so za slovensko trgovsko akademijo darovali dvesto kron. Neimenovan trgovec v Ljubljani je daroval v isti namen 20 K. — Naj bi našli požrtvovalni rodljubi obilo posnemovalcev, da se čim prej odpomore nujni potrebi slovenskega naroda.

— **Slovensko gledališče.** Sinočnja „Čarostrelčeva" predstava je bila ob jako dobrem obisku jako lepa in še mnogo boljša od prve; Agata, Maks, Anka, Gašper, knez Kuno, Kilijan, vsi so bili boljši. Boljši je bil tudi zbor, izvzemši neke distonacije ter lovsko pesem; posebno so se pa izkazale sinoči peklenske moči volčjega brezdna. — Popoldan je bila gospa Polakova kot „Šivilja" pri najboljši volji ter je izvrstno igrala. Tudi vsi drugi so bili dobri, tako da pri „Šivilji" še ni bilo takega smeha in zabave. Gledališče je bilo srednje dobro obiskano; gornji prostori in stojišče so bili polni.

— **Koncert koloraturne pevke Maje markize Strozzijeve** bo v sredo, dne 16. januvarja zvečer ob 8. uri v zgornji dvorani „Narodnega doma. Pri koncertu sodelujejo: pianist gospod Jos. Procházka, učitelj „Glasbene Matice" in moški oktet. Spored: 1. Verdi: Velika arija iz opere „Traviata", poje gospica Strozzijeva. 2. Gj. Eisenhut: „San", moški čveterospev z bariton samospevom, poje moški oktet, samospev gosp. Lilleg. 3. a) Dvořak: „Na táčkáh", b) Wogrich: „Staccato caprice", svira na klavir J. Procházka. 4. a) Iv. pl. Zajc: „Romanca", b) Albin: „Oproštaj", poje gospica Strozzijeva. 5. A. Nedvěd: „Pod oknom", moški čveterospev s tenor-samospevom, poje moški oktet, tenor-samospev g. Janko Krsnik. 6. a) Iv. pl. Zajc: „Domovini i ljubavi", b) „ * ": „Slovenska pesem", poje gospica Strozzijeva. 7. B. Smetana: „Koncertna fantazija" na češke narodne napeve, svira na klavir gosp. Jos. Procházka. 8. G. Meyerbeer: Velika arija iz opere „Dinorah", poje gospica Strozzijeva. Začetek koncerta točno ob 8. uri, konec ob pol 10. uri. Cene prostorom: I. do III. vrste 1 gld. 50 kr., IV. do VII. vrste 1 gld., od VIII. vrste nadalje in na galeriji 80 kr Stojišča 50 kr. Dijaške in garnizijske vstopnice 30 kr. Vstopnice se dobivajo v trafiki g. Šešarka v Šelenburgovih ulicah in na večer koncerta pri blagajnici.

— **Umrla** je v Litiji v starosti 82 let gospa Ivana Tura, tašča g. notarja Luke Svetca. Blag jej spomin!

— **Narodna čitalnica v Novem mestu** priredi dne 19. januvarja t. l. v svojih prostorih udom novomeških narodnih društev zabavni večer z dramatično predstavo „Red sv. Jurja" in „Tujka", spisal Anton Aškerc in predavanjem gospoda slikarja Ivana Vavpotiča „Zanimivosti iz pariške svetovne razstave." Plesni venček. Pričetek zabave točno ob polu 8. uri.

— **Hotel Schwarz v Novem mestu** se ne opusti, kakor se je bilo bati, kajti vzela sta ga v zakup sestra in svak umrlega zakupnika. Novemu mestu je ostal torej njegov hotel ohranjen.

— **Posojilnica v Ribnici.** Meseca decembra vložilo je 76 strank 28 243 K 90 v., vzdignilo 63 strank 18 956 K 83 v., posojila pa se je izplačalo 9 strankam 8390 K. — Promet za mesec december iznaša 66 355 K 57 v. — Za celo leto 1900 pa 1,792 480 K 37 v.

— **V Št. Petru na Krasu** priredita dne 2. svečana podružnica sv. Cirila in Metoda in odbor za prireditev veselice v prid Prešernovemu spomeniku združeno plesni večer. K plesu, ki se vrši v gostilniških prostorih g Geržine, svira oddelek vojaške godbe 47. pešpolka iz Gorice. Ker se veselice po deželi skoro izključno prirejajo v dobrodelne namene, prosi se sosednja društva, da se v prireditvi veselic ozirajo na to, da ne bo ena ali druga veselica trpela na udeležbi. Ker svira pri veselici vojaška godba, katere ubrane glasove imamo deželani pač redkokedaj priliko slušati, še manj pa prilike sukati svoje pete v krogu po nje vabljivih taktih, je zanimanje za to veselico vsestransko precej živahno. Kakor smo čuli, deluje tudi pripravljalni odbor z vsemi močmi na to, da se ne ustreže samo plesalcem z dobro godbo in prostornim plesiščem, ampak da se poskrbi tudi za neplesalce z vsemi potrebščinami, tako da nam je pričakovati res zabavnega in veselega večera.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav" v Gradcu** slavi, kakor čujemo, prve dni svečana 25letnico svojega obstanka ter priredi ob tej priliki koncert z velikim plesom v dvoranah „Narodnega doma" v Mariboru. Četrt stoletja v povestnici društva, ki je vzgojilo že toliko narodne, zavedne inteligence in stalo skozi celo to dobo vklub vsem navalom nemškega nacionalstva, ki hoče zamoriti vsako tudi najmanjše gibanje Slovencev v Gradcu, neustrašeno in neupogljivo na braniku slovenskega naroda, mora navdahniti vsakega Slovenca s ponosom. Zasluge „Triglava" za slovenski narod priznavajo bratski nam slovanski narodi. Obširnejši vzpored te slavnosti, ki že sedaj vzbuja splošno zanimanje, priobčimo še tekom tega meseca. Ob tej priliki se obračamo na rodoljube Štajerske, da se blagovolijo pri prirejanju veselic ozirati na ta dan.

— **Narodna čitalnica v Ptuji** priredi dne 26. prosinca t. l. društveni večer, dne 9. svečana t. l. plesni venček v kostumih. Začetek vselej točno ob 8. uri zvečer.

— **Ljudsko štetje v Trstu.** Magistratni pisarji, ki hodijo po tržaški okolici popisovat ljudstvo, so izumili prav preprost načrt, kako lahko Slovence vpisujejo za Lahe. Komisarji niti ne povprašujejo po občevalnem jeziku in ne izpolnjujejo dotične rubrike, tako da bodo lahko pozneje izkazali v okolici tržaški toliko Slovencev kolikor jih bodo hoteli. Smo pač v Avstriji.

— **Strokovno obrtno društvo tapetnikov in preprogarjev v Ljubljani,** se je ustanovilo dne 13. t. m. V odbor so bili voljeni sledeči gg.: Dragotin Puc predsednik, Miroslav Zor podpredsednik in tajnik, Ivan Černe blagajnik, odbornika Ivan Galle in Ivan Ženko, revizorja Franjo Pleško in Franjo Šeber.

— **Ljudska kopel.** Od 30. grudna 1900 do 5. prosinca 1901 l. oddalo se je v ljudski kopelji vsega skupaj 374 kopelij, in sicer: za moške 318 (pršnih 220 kadnih 98), za ženske 56 (pršnih 3, kadnih 53).

— **Nedeljska kronika.** V Zalaznikovo prodajalnico je prišla včeraj zjutraj vesela družba, ki je bila tako nerodna, da je prevrnila kamnito mizo in jo razbila. — Po Vodmatu je pel in vriskal postopač F. B., dokler ga ni vstavil policaj in vzel seboj. — Zaušnico je dal vrtnar F. v neki gostilni svečarskemu pomočniku J. M. Bil je aretovan. Na policiji je vzel nož in ga obrnil proti sebi, češ, da se raje usmrti, kakor pa da gre v zapor. — V Vegovih ulicah sta se sprla dva delavca in upila drug na drugega tako, da se je nabralo okoli nju vse polno občinstva. Policaj je moral narediti mir. — Na Poljanski cesti v hiši št. 9 so se včeraj v kuhinji steple ženske. Bil je velik haló v hiši. — V neki gostilni na Dolenjski cesti sta se dva fanta zaradi nekega dekleta sporekla, in prišlo bi bilo kmalu do pretepa, da se ni to pravočasno zaprečilo.

— **Pes napadel** je danes zjutraj na Poljanski cesti hlapca Ivana Ivanca. Pes ni imel nagobčnika.

— **Deske sta kradli** dve delavki tesarskemu mojstru F. Z. v Tesarskih ulicah.

— **Izgubljene stvari.** Na poti od Žabjeka po Zvezdarskih ulicah in sv. Jakoba trgu, čez Breg po Črevljaskih in Židovskih ulicah skozi „Zvezdo" do pošte je izgubila delavka N. K. srebrno žensko uro. — Na sv. Petra cesti je izgubil delavec J. B. srebrno verižico z medajlonom.

— **Nagla smrt.** Pavlino Klemenčičevo, ki je v sredo nagloma umrla, niso našli v Hrenovih ulicah št. 10, nego v istih ulicah št. 20.

---

* **Sultan — blazen.** Turški cesar, sultan Abdul Hamid, je baje popolnoma blazen. Že več let ga je mučila hipohondrija, da se je zaklepal v svoje sobe in ni puščal nikogar k sebi, ter da je preganjal Armence kot svoje največje sovražnike uprav bestijalno. V zadnjem času pa ga je začela silno boleti glava. Sultan je včasih kar besnel. Razni zdravniki so ga zdravili, toda zaman. Pomagati mu niso mogli. Na to je poklical Abdul Hamid nekega mazača. Ta se je takoj lotil zdravljenja sultanove glave ter jo začel masirati. Toda to je bolest sultanu le še povečalo. Bolnik je pobesnel in postal tako divji, da je ustrelil mazača in še nekaj drugih, ki so prišli na pomoč. Tako pripoveduje neki turinski list.

* **28 oseb zgorelo.** V Rochestru na Francoskem je nastal v tamošnji sirotnišnici velik požar. 28 otrok in usmiljenk je zgorelo, 30 pa jih je bilo nevarno opečenih in ranjenih.

* **Adam in Eva umrla.** Iz Calomba poročajo: 9. decembra m. l. sta na našem otoku umrla Adam in Eva, v vrtu Eden, ob vznožju visokega Adamspika in sicer oba v isti noči tekom kratkih ur. Njuni trupli se našli zjutraj na ležišču iz rož, lilij in drugih cvetk, kjer sta ležala navadno. V davčnem zapisniku na Ceylonu sta bila Adam in Eva vpisana kot gospod in gospa Gillespil ter sta bila včasih med najpremožnejšimi prebivalci otoka. Njuna farma je bila med najlepšimi na Ceylonu ter leži v plodoviti dolini ob vznožju Adamspika, kjer sta živela več let zadovoljna in mirna. Samo včasih sta obrnila nase pozornost s svojo versko mistiko. Pred več kakor 25 leti pa so njuno farmo ponoči napadli malajski piratje ter jo deloma porušili. Gospod in gospa Gillespil sta jedva svoje življenje rešila v bližnji gozd. Tam sta se potikala več tednov, in ko so ju končno našli, sta bila bila blazna in docela gola. Le okoli ledij sta nosila iz listov in cvetlic napravljen predpasnik. Reveža pa sta si domišljala, da sta Adam in Eva. Ljudje so ju peljali na njuno farmo, a v hiši nista hotela stanovati, nego sta si napravila pod Adamspikom nekak brlog, kjer sta prebivala v slabem vremenu. Okoli brloga pa sta si priredila krasen vrt, kjer sta gojila najlepše cvetlice v ogromnih množicah. Tu sta bila navadno, se živila s sadjem in vodo, ter imela mnogo tičev in krotkih živali. Mislila sta, da sta v raju in da so ljudje njuni otroci. Minoli mesec pa sta umrla. Našli so ju sredi cvetlic gola — kakor svetopisemska Adam in Eva — mrtva.

Književnost.

— **„Možiček".** Ravnokar je izšla v Lav. Schwentnerjevi založbi pantomima „Možiček", katero je zložil gosp. J. Ipavic dvoročno za klavir. Cena 5 kron, po pošti 5 kron 10 vin. To delo je nekaj novega v slovenski glasbeni literaturi. Pantomima je fino, elegantno delo mladega, modernega skladatelja, ki je stopil s tem delom v prve vrste domačih glasbenih novostrujnikov. Prepričani smo, da bodo Slovenci — zlasti pa glasbo ljubeče Slovenke — z veseljem segli po tej krasni skladbi, ki je polna duha in temperamenta. Naslovni list diči veleokusna risarija. Več o tem velezanimivem delu v kratkem v listku. Za danes „Možička" samo prav toplo priporočamo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst 14. januvarja. Pri včerajšnji državnozborski volitvi je bil izvoljen laški kandidat Mauroner. Lahi so zvečer priredili več demonstracij na cesti in v gledališču.

Dunaj 14. januvarja. Današnji volilni boj je velikanski, zlasti v notranjem mestu in v Leopoldovem okraju. Vse stranke so napele vse moči, da zmagajo. Udeležba je ogromna, a doslej je glede izida vsaka sodba nemogoča.

Dunaj 14. januvarja. Körber je bil včeraj zopet celo uro v avdijenci pri cesarju.

Niš 14. januvarja. Adresa, ki jo je sprejela skupščina, je sama parafraza prestolnega ogovora. Adresa pozdravlja poroko kraljevo in izraža zadovoljstvo naroda, da je razkralj Milan Srbijo za vedno zapustil.

London 14. januvarja. Buri so zasedli Tulbagkos, ki leži 100 angleških milj od kapskega mesta.

London 14. januvarja. 500 mož broječa burska četa je zavzela in uničila brzojavni urad v Kallfontainu.

Odprto pismo.*)

Uredništvo „Slovenskega Naroda“
Ljubljana.

Sklicujoč se na paragraf 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na „Odprto pismo“ objavljeno v 4 številki „Slov. Naroda“ z dne 5. januvarja, da sprejmete v prihodnji številki na istemu mest in z istimi črkami nastopni stvarni popravek:

Ni res, da sem jaz brezvesten agitator „Slovenčeve“ stranke in tudi ni res, da sem jaz v družbi z Gambo z izvoščekom odpeljal na volišče paznika Tomšiča, res pa je, da nisem prav nič agitiral.

V Ljubljani, 11. januarja 1901.

Anton Vrbič po domače Berclin.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Ustna voda Dentol
z novim antiseptikom.
15 kapljic na kozarec vode. Cena 1 K.
Dobiva se pri (18—3)
zobozdravniku dr. R. Frlanu.

Condurango Malaga vino.
(Želodec krepčujoče vino.)
Sunja, 23. septembra 1898.
Blag. gospod **M. Leustek,** lekarnar v Ljubljani.
Rad priznavam, da je Vaše **Condurango Malaga vino** pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepi telo, lajša in vzbuja slast do jedij.
Dr. J. Folnegović,
(27—2) obč. zdravnik.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 60. Dr. pr. 1079.

Nova opera.
V torek, dné 15. januarja 1901.
Tretjikrat na slovenskem odru:

Tannhäuser

in pevska tekma na Wartburškem gradu.

Opera v treh dejanjih, Besede in glasbo zložil Rihard Wagner. Poslovenil A. Štritof. Kapelnik g. Hil. Benišek. Režiser g. Jos. Nolli.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob ½8. uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bode v četrtek, 17. januvarja. Prvikrat v sezoni: „Charleyeva tetka“.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Januvar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24 urah
12.	9. zvečer	745·7	— 5·5	sl. jzahod	oblačno	0·0 mm.
13	7. zjutraj	745·8	— 5·2	sr. sever	oblačno	
	2. popol.	745·9	— 2·6	sl. svzhod	del. jasno	
„	9. zvečer	743·7	— 5·2	sl. jzahod	oblačno	0·0 mm.
14.	7. zjutraj	749·9	—11·8	p. m. svzh.	jasno	
„	2. popol.	749·2	— 1·7	sl. jvzhod	jasno	

Srednja temperatura sobote in nedelje —8·0° in —4·3°, normale: —2·6° in —2·6°.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Dunajska borza

dne 14 januvarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98·30
Skupni državni dolg v srebru	98·15
Avstrijska zlata renta	117·15
Avstrijska kronska renta 4%	98·30
Ogrska zlata renta 4%	117·—
Ogrska kronska renta 4%	92·20
Avstro-ogrske bančne delnice	1698·—
Kreditne delnice	663·75
London vista	240·60
Nemški državni bankovci za 100 mark	117·65
20 mark	23·53
20 frankov	19·17
Italijanski bankovci	90·75
C. kr. cekini	11·37

Ljubljanska kreditna banka
Laibacher Creditbank
v Špitalskih ulicah št. 2
menjalnica v pritličju
sprejema **vloge na hranilne knjižice** ter iste obrestuje **po 4% od dne vloge do dne dviga,**
2% rentni davek od teh hranilnih vlog plača banka sama.
Ljubljanska kreditna banka
izplača tudi večje svote brez odpovedi. (11—11)
Zunanjim vlagateljem
so na željo poštno hranilnične položnice na razpolago v svrho **poštnine proste** vpošiljatve zneskov.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izkazano sočutje v bolezni, ob smrti in za častno spremstvo k venemu počitku naše nepozabne matere, oziroma tašče in babice, gospe

Ivane Tura

izrekamo tem potom prav iskreno zahvalo. Posebno hvalo pa še gg. pevcem za ganljivo petje, ter č. duhovščini.

V Litiji, dne 14 januarja 1901.

(115) **Žalujoči ostali.**

Velefino surovo maslo
prve planinske mlekarske zadruge
priporoča
Edmund Kavčić
Prešernove ulice, nasproti glavni pošti.
Istotam: (12—10)
Fina narezana svinjska gnjat, angleški Victoria-Punsch-Extrakt, izborna zaloga finega vina.

Lepa
žrebetna kobila
2 vozova, vprega, sani, vino in sodi
se radi smrti gospodarja (110—2)
ceno prodajo.
Poizve se v gostilni „Pri zvezbi“.

Ces. kr. avstrijske ❀ državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoludne, ob 6. uri 55 m zvečer. **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m dopoludne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoludne in ob 8. uri 48 m zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne, ob 6. uri 50 m zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m zvečer.

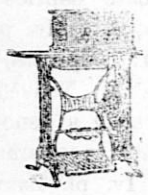
Šivalne stroje
priznano najboljšega izdelka
za rodbine in obrtnike
priporoča
IVAN JAX
zaloga šivalnih strojev
Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.
Ako se zahteva, pošljem cenike brezplačno in poštnine prosto. (2075—15)

Svarilo.
S tem svarim vsakogar, moji ženi Mariji Müller kaj posoditi, ker nisem plačnik za take dolgove.
(114) **Franc Müller**
portir južne železnice v Postojini.

Učenec
z dobrimi šolskimi spričevali vsprejme se takoj v trgovini mešanega blaga
Slavinec in Šeleker (104—2)
v Šmartnem pri Litiji, Kranjsko.

Mizarska zadruga v Gorici
išče trgovski izobraženega (106-2)
vodjo trgovine
na eksport mizarskih izdelkov. Ponudbe takoj trgovski-obrtni zadrugi v Gorici.

Kot
stenograf ali solicitator
išče v odvetniški pisarni mesta jurist z daljšo prakso.
Ponudbe na naslov **„jurist“** upravništvu „Slov. Naroda“. (93—2)

Učenec
iz dobre hiše, ki je dopolnil 14. leto, ter se hoče privaditi **zobozdravniški tehniki,** vsprejme se takoj. (102—2)
Naslov v upravništvu „Slov. Naroda“.

Čudovito po ceni!
315 komadov za samo gld. 1·85.
Elegantna ura, za tri leta zajamčena, s pozlačeno verižico, čudovito lep smotkin nastavek z jantarjem, 1 jako krasna kravatna igla s similibriljantom, 1 jako eleganten prstan z imitiranim briljantom za gospode in dame, 1 krasna garnitura obstoječa iz manšetnih, ovratniških in prsnih gumbov s patentnim zaklopom, 4 komadi pristnih platnenih žepnih robcev, 1 jako eleganten niklast žepni pisalnik z angleškim mehanizmom, 1 krasno toaletno zrcalo v etuiju s finim česalom, 1 jako elegantna pariška broša najnovejše façone, 1 fino vezana beležnica, 20 kom. korespondenčnih komadov, 1 ff pisalo, 72 kom. finih angleških peres, in še 200 kom. raznih stvari, ki se vse potrebujejo v hiši, se dobiva le še malo časa proti poštnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje, pri eksportni tvrdki
H. Spingarn, Krakov
poštni predal L/36.
Ako se odvzameta 2 zavoja, dodam brezplačno lep žepni nož z dvema rezaloma. Za neugajajoče se vrne denar. (98—1)

Poštna hranilnica ček štev. 849.086. **Telefon štev. 135.**
Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.
Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
(40—2) **Dr. M. Hudnik,** predsednik.

Odvetnik
Dr. Fran Tominšek
dovoljuje si naznaniti, da je otvoril **svojo odvetniško pisarno**
v Ljubljani, na Bregu št. 20
ter jo **pridružil odvetniški pisarni gospoda dr. V. Krisperja v Ljubljani.**
(105—2)

Oklic.
Iz proste roke **prodajo se**
travniki ob Čarnovem grabnu in stavbišča s travniki ob Dolenjski cesti poleg Ocvirkovega posestva.
Prodajo se skupaj ali v posamnih delih po dogovoru in ugodnih pogojih.
Kdor želi kaj kupiti, naj se zglasi v pisarni g. **Ivana Plantana,** c. kr. notarja v Ljubljani, Rimska cesta št. 7. (113—1)

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo **Jurčičeve zbrane spise,** potem **letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“** in **vse one knjige, katere so izšle v založbi „Národne Tiskarne“.** — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.
Posamezne številke **„Ljubljanskega Zvona“** po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevesekdo: **„4000“.** Povest, broš. à 50 kr.
A. Aškerc: **Izlet v Carigrad,** broš. à 20 kr.
Turgenjev: **Otoci in sinovi.** Roman, broširan à 50 kr.
— **Štiri novele,** broš. à 20 kr.
Beneš-Třebizsky: **Blodne duše.** Roman, broširan à 70 kr.
Lefebvre: **Pariz v Ameriki,** broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: **Časnikarstvo in naši časniki,** broširano à 40 kr.
Tolstoj: **Dva romana,** broširana à 70 kr.
Jelinek: **Ukrajinske dume,** Povest, broširana à 15 kr.
Halévy: **Dnevnik,** broširan à 15 kr.
— **Razne pripovedke,** broširane à 40 kr.
— **Dve povesti,** broš. à 25 kr.
Theuriet: **Undina.** Povest, broš. à 20 kr.
Souvestre: **Vilenski brodnik** Povest, broš. à 15 kr.
Jurčič: **Listki,** broš. à 15 kr.
— **Gregorčičevim kritikom,** broš. à 30 kr.
Avstrijski patrijot: **„Parteiwesen der Slaven“,** broširano à 50 kr. 2

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, **Pregovori, prilike in reki.** Prej 50 kr., sedaj **samo 30 kr.**

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner
knjigotržec
V Ljubljani, Dvorni trg štev. 1.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli. Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.